

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " 6 " 50
mesec " 2 " 20

V upravnstvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " 5 " —
mesec " 1 " 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnštvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 243.

V Ljubljani, v torek 23. oktobra 1900.

Letnik XXVIII.

Volilno gibanje.

Vlada na delu za laško stranko v Istri.

Iz Trsta se nam piše: V Istri so volilni imeniki za V. kurijo že razporejeni na upogled. To pa treba vzeti »cum grano salis«. Upogled je dovoljen namreč le pristašem laške signorije, dočim naše pustije, kakor se je to zgodilo pred nekoliko dnevi v Poreču, najprej ure in ure čakati, potem jih pošiljajo od župana k glavarju, od glavarja k županu itd., nazadnje jim dovolijo upogled, a prepišati jim ne puste ničesar, dasi to neka ministerska naredba izrecno dovoljuje. Ako se dotičnik pritoži na namestništvo, kakor se je to zgodilo v Poreču, mu namestništvo niti ne odgovori.

Enake vesti, kakor iz Poreča, dohajajo tudi iz drugih krajev na pr. iz Pomjane. Take volitve pa bi naj bile potem izraz mišljenja vsega prebivalstva!

Vkljub vsemu temu ne stojijo šance za V. kurijo za nas tako slabo, kakor hočejo vedeti neki pesimisti. Strokovnjak mi je pravil, da je preračunal; če bi vse občine, ki so v italijanskih rokah, volile same italijanske volilne može, bi imela laška stranka le kakih 10 glasov večine. To pa je izključeno, da bi v prvotnih volitvah povsodi tam zmagali Italijani. To se jim vkljub vsej umetni geometriji o snovanju volilnih sekcij ne posreči. Slovenci in Hrvati od zadnjih volitev niso spali. Delo probujenja s pomočjo pevske, bralnih in zlasti gospodarskih društev, ki se tako spretno vodi iz Trsta, ima še sicer orati mnogo ledine, a je zadnji čas lepo napredovalo. Baš čujem, da je v Marzagah začela poslovati najmlajša posojilnica. Torej na delo, sokoli! Svaka sila do vremena, a Bog pravde do vjekova! Istra mora pokazati tudi svetu, da je slovanska!

Boj proti Kristanu et cons.

Iz Trsta se nam piše: V Trstu vibraljot boj med narodno stranko in med lažislovenskimi soc.-dem. Izzvali, prav za prav iz trte izvili, so boj poslednji. Povod jim je dala notica o stavki na južni železnici, ki je izšla prvi dan štrajka v »Edinosti«. V to notico je hotel Kristan po vsej sili interpretirati nekako sovraštvo »Edinosti« in narodnih krogov proti stavkarjem ter je na shodu stavkarjev z gorjačo, kakor zna le on, napadal tržaške rodoljube in njih glasilo. Predbacival jim je, da so z omenjenim poročilom hoteli jemati delavcem pogum, lagal, da so pošiljali med stavkarje agitatorje, katerih pa nihče ne pozna po imenu, kateri agitatorji bi naj razdvojili stavkarje, govoril tako, kakor, da je »Edinost« podkupljena od južne železnice, ter ji napovedal bojkot.

Na volilnih shodih se je zaletaval v kandidata V. kurije dr. Rybača ter se sploh pokazal enkrat zopet v vsej svoji izdajalski luči. »Edinost« je pobrala vrženo ji rokavico in sedaj mrgoli v njej vse polno več ali manj pikrih dopisov in notic na adresu Kristanovo in ostalih »osrečevalcev« slovenskega delavstva. Kristan že gotovo obžaluje, da je izzval »Edinost« ter jo vzbudil iz njene letargije, kateri se je marsikdo čudil. Uplivu »Edinosti« se bo imel Kristan večinoma zahvaliti, ako zgubi še tisto peščico zapeljanih pristašev, ki so doslej še sledili njegovim tiradom. To se že kaže.

Na shodu stavkarjev v nedeljo, ko so sklenili, da stopijo zopet v delo, so se oglašali ogorčeni glasovi; delavci so stiskali pesti in zatrjevali, da so sedaj še na slabšem

nego pred štrajkom. Želeti bi bilo le še to, da bi tudi drugod, na Kranjskem in Štajerskem, spoznali ljudje, kake gore list je Kristan in njegova tovaršija. Zlasti nekemu uredništvu v slovenski metropoli bi tako spoznanje ne škodovalo.

Mimogrede naj omenim, da je dotično notico »Edinosti« doslovno prinesel »Slov. Narod«, seveda pod lastno firmo. Radoveden sem, bo se li Kristan upal enako zaletavati v »Narod«, kakor se je zaletaval v »Edinost«. Če je dosleden, bi se pač moral.

Končno naj še konstatiram, da je tudi iredentovski »L' Indipendente«, ki vendar ni na glasu, da bi bil prijatelj slovenske narodne stranke, Kristana ostro prijel, ker je do cela gospodarsko vprašanje izkoriščal v politično agitacijo. Namen rovanja proti dr. Rybaču mu je bil namreč ta, da bi delavci spontanno proglasili gigrla Kristana kandidatom. A te spontanosti ni bilo in je ne bo. Kristan bo se moral zadovoljiti samo s kandidaturama na Goriškem in v Istri, katero hoče rešiti s svojim internacionalizmom! O tem prihodnjič.

S Štajarskega: Celjska »Domovina« rada trdi, da g. Hribarja hočejo za poslanca imeti pravi volilci V. kurije t. j. delavci. Toda delavci se jako malo brigajo zanj razven morebiti celjskih, kar mi je neznano. Kaj pa je storil g. Hribar za delavce? Ali je on vzbudil celjsko delavsko gibanje? Ne! Vzbuditelj celjskega delavskega gibanja v prejšnji vrsti je g. dr. Kržišnik, ki je zdaj žalihože na Kranjskem. G. Žičkar je pa tudi sam in z vspehom posegel v delavsko gibanje na svojem prejšnjem mestu v Vitanju. Pač pa agitujejo za g. Hribarja njegovi rojaki, zlasti celjski, agitujejo zanj nekateri učitelji, somišljeniki in dopisniki »Slov. Naroda«.

Ti torej agitujejo za g. Hribarja in to dela štajarskim rodoljubom skrbi: da bodo namreč ti ljudje prinesli semkaj bratski prepir. Naši veljaki in voditelji pa molče in se ne ganejo. Štajarski Slovenci smo v tem volilnem boju taki kot bi ne imeli nobenega voditelja. Vse je desorganizovano.

In še več pomislekov imamo proti g. Hribarju. Do zdaj so se duhovniki, posvetna inteligenca in ljudstvo prav dobro razumeli na celnem Štajarskem. A polagoma prihajajo v čisto mirne kraje od drugodi strupeni dopisniki »Slov. Naroda«. Ti začnejo delati prepir in napadajo duhovnike. To se godi v več okrajih, zlasti pa v Kozjanskem. In vsi ti ljudje štejejo g. Hribarja za svojega in »Slov. Narod« ga šteje za svojega. G. Hribar pa temu še nikoli ni ugovarjal v svojem listu. In »Slov. Narod« je že mnogo-krat nakidal blata na štajarske rodoljube, zlasti na duhovnike, a g. Hribar še nikoli ni proti temu protestiral, čeprav je javno znano, kake vrste list je »Slov. Narod« in koliko mu je verjeti. Kako je falsificiral govor dr. Ribarja iz Trsta! Če govor, ki se govori pred toliko množico ljudstva, kot je bila takrat zbrana, tako falsificira, kako dela se le drugodi!

G. Hribar misli, kakor je razvidno iz »Domovine«, da samo duhovniki nasprotujejo njegovi kandidaturi. Ne samo duhovniki, tudi drugi može pravijo, da zdaj ni vzroka, da bi g. Žičkarja vrgli. No in naj nam g. Hribar pove vzroke, zakaj kandiduje zoper g. Žičkarja? Ali ni Žičkar neumorno delaven kot poslanec? Ali ni povsod na svojem mestu? Ali ni celo eden najboljših slovenskih poslancev? Ali ni kot v »starih

razmerah« osebno veliko izposloval za svoje volilce? Ali ni imel g. Žičkar v zadnjih treh letih sam do malega toliko shodov kot vsi drugi štajarski poslanci skupaj? Ali ni to resnica? In do g. Hribarja, kako bodo imeli duhovniki zaupanje, če so pa razmere take, kot sem zgoraj popisal in katerih nihče ne more ovreči?

G. Hribar, duhovniki na Štajarskem so bili v prvih vrstah narodnih boriteljev, ko Vas še ni bilo tu. G. Žičkar je hrabro oral ledino v Celju in celjska okolica se mu ima mnogo zahvaliti. Duhovniki sami so iztrgali Nemcem več okrajev iz rok. Duhovniki so delali za slovenske volilne može, šli so sami z njimi na volišče, da jih niso premotili lokavi nasprotniki. To so dejstva, katera se ne dajo ovreči. In zdaj naj bi duhovniki vse lepo pri miru pustili? Zdaj naj bi se razvezala vez med ljudstvom in duhovniki? Ne! Do tega ne sme priti in če bi kdaj prišlo, takrat gorje štajarskim Slovencem. Smejali se bodo Nemci in Slovenci bomo še bolj robovali. Zato Bog varuj, da bi se razdrila naša sloga in jedinstvo!

Socijalni demokrati na agitaciji.

Etbin Kristan je pretekla dva dneva počastil Ljubljano s svojim prihodom. Naznanil je shoda na Viču in v Ljubljani, pa tudi nekaj zakotnih socijalnodemokratskih pogovorov. Kaki so bili ti pogovori se razume, ako povemo, da socijalnodemokrati sedaj skrivnostno stikajo skupaj glave in si šepetajo, »da bodo odpravili penzjon«. Včeraj je imel Kristan shod v ljubljanski kazini. Računal je na veliko udeležbo železničarjev, pa jih ni veliko prišlo. Navzoča je bila stara socijalnodemokratska garda, brojoča 88 oseb. Kristan je govoril o zgodovini tržaškega železničarskega štrajka, ki se je na shodih pripravljal jedno leto. Kako ga peče »Edinost«, pokazal je s tem, da je bil njegov govor tudi v Ljubljani poln psovka na »Edinost«, kateri je očital, da je pisala v interesu židovske južne železnice ter s tem udarila po slovenskih delavcih. Nekateri pravijo, dejal je Kristan, da je »Edinost« podkupljena od južne železnice, pa kdo se bo brigal za listič »tržaških financarjev«, za listič »tržaških policajev« in »privdanih pemskih doktorjev«. Spravil se je na to Kristan na postajenačelnika tukajšnje južne železnice g. Gutmanna. Nemški je sodežom razpravljal neki Dušek. Omenjati moramo še, da je Kristan mej svojim govorom poleg psovka na »Edinost« tudi krepko klet, kar je vzbujalo mej sodrugi seve opetovano veselost ter se je semtertja slišala značilna opomba: »danes ga ima pa že zopet pod kapo«.

Ureditev žitne trgovine.

(Dalje.)

Koliko stane pridelovanje žita?

Žalibog, da o pridelovanju žita govore navadno ljudje, ki imajo morebiti dosti dobre volje, ki pa o kmečkih razmerah malo, malo kaj vedo! Tako potem sestavljajo teorije in nauke, ki pa resnici in dejanskim razmeram popolnoma nasprotujejo.

Tako na pr. pravi poročilo c. kr. poljedelskega ministerstva sledeče: »Merodajen upliv na znižanje cen je imel razvoj produkcijskih stroškov, ker vendar ni mogoče, da bi se kako blago dalj časa prodajalo pod stroški pridelovanja. V žitnih cenah se pokrivajo tudi višji produkcijski stroški zapadne Evrope, sicer bi se tukaj ne nadaljevalo poljedelstvo, ali vsaj bi se ne širilo«.

To pa ni tako! Mi smo nasprotno prepričani, in moramo to dejstvo povedati prav na glas vsakomur, da se v zapadni Evropi z žitno ceno stroški pridelovanja ne pokrivajo več. Nadaljuje se pa poljedelstvo za voljo tega, ker so kmetje polje obdelovali že več kot tisoč let, in ker vsaj še nekoliko upajo, da pride po letih stradanja še kak boljši čas. Kmet živi danes ob upanji, upa z enega leta v drugo, kedar bo izgubil še upanje, potem ne vemo, kaj pride? Nadaljujejo poljedelstvo zaradi tega, ker nimajo kam iti. Kmet tudi ne more kar na enkrat pustiti pridelovanje žita in nasloniti se na živinorejo. Za živinorejo treba pašnikov in travnikov, treba pripraviti hlevov, ki jih poljedelec navadno nima na razpolago. Zato je jasno, da ni noben dokaz za rentabiliteto poljedelstva dejstvo, da kmetje tudi pri sedanjih nizkih cenah še žito sejejo.

Žitne cene in produkcija.

Čimveč se blaga pridela, čimveč se ga ponudi na trgu, tem nižje so seve cene in sicer se kažejo cene letošnje žetve še le v prihodnjem letu.

Pridelalo se je leta 1888	pšenice	rži
1888	592 milj. kv.	335
1889	560	287
1890	580	330
1891	596	272
1892	633	327
1893	653	373
1894	684	406
1895	660	370
1896	645	377
1897	572	324

cena je bila

leta 1889	29 sh.
1890	31
1891	37
1892	30
1893	26
1894	23
1895	23
1896	26
1897	30
1898	34

Tako je cena rasla pri slabi žetvi in padla je pri ugodni žetvi. Povpraševati moramo seve tudi, ali so tržna poročila resnična, ali ne. Tukaj tiči ljudem trn v peti, da imajo vse brzojave židje v rokah in oni lahko poročajo o žetvah, ki nikjer zrastle niso.

Cena je torej od žetve odvisna; ali kako? Učenjaki so si prizadevali, najti ključ, po katerem se cena preminja. Tako je prišel King do sklepa, da se cena za $\frac{1}{10}$ zviša, če je žetev za $\frac{1}{10}$ slabša, kakor bi morala biti; če izostane $\frac{2}{10}$ žetve, se cena baje povzdigne za $\frac{1}{10}$. Engel je leta 1861 proračunal, da na Pruskem cena pade za 2%, če se žetev za 1% zboljša, in če je žetev za 1% slabša od navadne, pade cena za $\frac{2}{3}$, do 3%. Taka proračunavanja so prazna in brez koristi. Svetovna žitna trgovina je tako zamotana in tako odvisna od tisočerihih slučajev, da se ne da tako na kratko vse določiti. To najbolj pojasnjuje dejstvo, da so žitne cene na Tirolskem vedno višje, kot na Dunaji, v Manheimu višje, kakor v Berlinu. Na Laškem bilo je žito leta 1896 dražje kakor leta 1897 in v Londonu so bile narobe 1897 višje cene, kot 1896 leta. Od leta 1890. na l. 1891. se je cena povzdignila v Londonu za 1 marko 80 v., na Francoskem za 1 marko 28 v., v Berlinu za 2 marki 20 v., v Manheimu za 1 marko 76 v.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. oktobra.

O notranje-politiškem položaju so se posvetovali mlaule dni na Dunaju zastopniki onih strank nekdanje desnice, ki so se po njenem razhodu združile v posebno zvezo. To so pred vsem konservativni veleposestniki, slovansko-krščansko-narodna zveza in centrum. Prisotni so bili po poročilu dunajskih listov: Povše, Berks, Barvinski, Vuković, dalje Treuinfels, grof Palffy, princ Friderik Schwarzenberg, grof Deym, baron Parish, dr. Mettal in Pabstmann. Razgovor je bil o političnem položaju sploh, posebej pa o nadaljni taktiki imenovanih strank. Govorilo se je dalje baje tudi že o sestavi bodočega parlamenta ter o njega predsedstvu. Češki listi vedo poročati, da kandidujejo liberalni veleposestniki na mesto zborniškega predsednika svojega člana barona Ludwigstorffa, kar pa bržkone sedaj še ni definitivno določeno. Omenjeno posvetovanje je radi tega velike važnosti, ker so imenovane tri stranke sklenile, da tudi v bodoče ostanejo v zvezi ter da povabijo v svojo zvezo tudi češki in poljski klub. Ako se posreči pridobiti tudi ta dva kluba, je prav mogoče, da katoliška ljudska stranka ne bo ostala osamljena in da se pridruži skupini, ki bi tvorila zopet parlamentarno večino.

Izposojent "heil". Nemška židovsko-liberalna stranka je zaključila svoj pred nedavnim objavljeni volilni oklic z malopomembno besedico „heil“, o kateri trdijo avstrijski prusaki, da je izrastla na njihovem zelniku. Ta predrznost nemških liberalcev je nepopisno zbudila Schönererjeve okoli Wolfovega glasila „Ostd. Rund.“ očita liberalcem, da v ničemer drugem niso napredovali, nego v prisvajanju napredka drugih strank. Malo častno izpričevalo za „državo-ohranjujočo“ stranko.

Bismarckovi spomeniki v Avstriji vendar prepovedani. Nemški neodrešenci v Hebu so pred nekaj časom sklenili postaviti spomenik svojemu polubogu Bismarcku ter pokazati s tem vrhunec svojega „patriotizma“. Namestništvo je to drzno početje prepovedalo, ugaljenj prusaki so se pa takoj pritožili na državno sodišče, češ da je vlada s to prepovedjo prekršila določbo § 19. drž. osn. zakona. Najvišja instanca jim je pa sedaj dala razumeti, da pravi Avstrijec ne sme na tak način častiti Bismarcka in da s prepovedjo ni bil prekršen noben državni osnovni zakon.

Slitke iz francoskega kulturnega boja. V Franciji skoro ne mine dan, da se ne bi pojavilo tu ali tam kaj tacega, kar spominja na kulturni boj. Občinski zastop v Limoges je n. pr. sklenil, odpustiti iz službe vse občinske uradnike, katerih otroci obiskujejo redovniške, sploh katoliške šole. Župana mest Bietre in Ivry sta prepovedala ondodnim duhovnikom nositi talar. Lavorike, ki sta si jih stekla s tem hrabrim činom, niso dale spati občinskim očetom mesta Arcueil-Cachan in v seji mestnega zastopa so sklenili, pozvati ministerskega predsednika, naj poseže po dotičnem zakonu in ga pokliče v spomin vsem duhovnikom. — Še bolj se odlikuje prefekt okraja Limoges, zagrižen komunard. Kakor poroča list „Croix“, je ta državni funkcionar pri nekem pogrebu izustil te-le besede: „molekul umrlega se povrača v svoj nič“; v šoli je pokaral neko deklico, ki je govorila o sv. Janezu, pohvalil pa je ničvrednega učenca, ki se je bahal, da ne hodi k maši, ter čestital drugemu takemu dečku, ker je imel toliko poguma, da je z blatom ometaval duhovnika. Poleg tega ima ta prefekt mnogo zaslug za zmanjšanje števila kapel, za odstranitev križa iz šol in za masčevanje nad učitelji, katerih hčere obiskujejo samostanske šole. Konečno je ta prefekt razveljavil sklep, s katerim se zopet dovoljujejo sprevaliti, prepovedal dobrodelno loterijo za uboge, prepovedal propoved nekemu redovniku ter kaznoval neko šolsko sestro, ker je dovolila delati dne 14. julija, ko je francoski narodni praznik. Taki so ljudje, ki uživajo popolno zaupanje Waldeck Rousseau-ovega ministerstva.

Ministerska kriza v Španiji. V Španiji so zopet srečno dospeli do ministerske krize. Provročila sta jo notranji in poljedelski minister, ki sta podala ostavko,

ker je general Weyler imenovan glavnim kapitanom v Madridu. V poznejšem ministerskem svetu se je pokazalo še huje nasprotstvo in ministerski predsednik Silvela je bil prisiljen vložiti ostavko celega kabineta. Naslednikom je izbrala kraljica vladarica generala Azcarrago, katerega je vsprejela že v avdijenci. Novi mož se je posvetoval nato z vojvodo Tetuanom in Silvelo, toda poslednjega ne bo mogel pridobiti za svoj kabinet, ker sploh ne mara več igrati vodivne vloge v svoji stranki. General Azcarrago je sedaj, kakor znano, predsednik senata. Objednem s ministerstvom se je pa pojavila tudi splošna kriza, ker so poleg notranjega ministra Dato z generalom Weylerjem nezadovoljni tudi drugi vplivni krogi. O Weylerju je namreč znano, da je bil leta 1895 mesto sedaj umrlega maršala Martinez Camposa pozvan na Kubo, kjer pa ni mogel ničesar opraviti in so ga morali poklicati domov.

Nasvet japonskega cesarja Kitajcem. Znano je, da se je kitajski cesar pred nedavnim obrnil poleg na nemškega tudi na japonskega cesarja Mutsuhito s prošnjo, naj posreduje, da se čim preje sklene mir s velesilami, in sicer tak mir, ki bi zagotovil nedotakljivost kitajske posesti. Japonski cesar svojemu sosedu ni mogel dati nikakih zagotovil, pač pa mu je podal nekaj nasvetov, od katerih izpolnitve je odvisna usoda Kitaja. Kitajski cesar mora pred vsem odstraniti iz vlade vse nazadnjaške osebe in poklicati v ministerstvo može, ki jih bo spoštovalo tudi inozemlje. Dalje je baje neobhodno potrebno, da se kitajski cesar čim prej vrne v Pekin, ker bi le na ta način pomiril domače nezadovoljnike. Konečno pa mora kitajska vlada eksperimentalno kaznovati vse provzročitelje nemirov. Potem pa ne mislimo, sklepa japonski cesar, da bi se kaka zunanja sila še izjavila proti sklenitvi miru. Kakor se kaže, dosedaj ta nasvet ni mnogo koristil.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. oktobra.

Povše contra Pogačnik? To nesmiselno novico „Gorenjca“ zlorablja sinočni „Narod“ v agitacijske namene proti bivšemu poslancu Pogačniku, češ: „Znano je, da gospod Pogačnik nima nikake zaslombe pri volilcih in da se je začelo po vsem Gorenjskem prav odločno gibanje proti njegovi zopetni izvolitvi.“ — Poslanec vodja Povše nas pooblašča objaviti, da protestuje proti temu, da bi se njegovo ime po listih zlorabljalo proti bivšemu njegovemu tovarišu v državnem zboru gosp. Pogačniku, kateremu mora vsak poslanec priznati, da je bil zelo delaven za koristi svojih volilcev; dalje sporoča vodja Povše, da vsprejme kandidature le v svojem dosedanem volilnem okraju na Dolenjskem, ako mu jo poverijo volilci tega okraja. — Kar se tiče „Narodove“ opazke, da se je po vsem Gorenjskem jelo prav odločno gibanje proti izvolitvi gosp. Pogačnika, in da on nima nikake zaslombe pri volilcih, reči moramo, da je to čisto navadna „Narodova“ neresnica. — Dejstvo je, da bodo katoliško-narodni volilci oddali svoje glasove gosp. Pogačniku, kot bivšemu zelo delavnemu poslancu, naj „Gorenjca“ in „Narod“ mečeta pesek v oči svojim čitateljem kakor hočeta.

Meščanski klub je imel včeraj svoj redni občni zbor. Po pozdravu društvenega predsednika sta sledili običajni poročili tajnika in blagajnika. Glavna točka so bile nato volitve novega predsednika in odbora. Gosp. predsednik Pollak je izjavil, da vsled preoblega posla ne more prevzeti več predsedništva. Zbor je uvaževal razmere, katere mu žal ne pripuščajo, da bi se še nadalje žrtvoval za društveni napredek, in se mu je pri tej priliki soglasno zahvalil za ves požrtvovalni trud in zasluge, katere ima vsled svojega ugleda in vpliva za novo društvo. — Predsednikom je bil nato per acclamati-onem izvoljen g. Alfred Ledenic, kateri bode „Meščanski klub“ z odborovo pomočjo z mladeniškim ognjem sigurno srečno vodil od zmage do zmage. — Novoizvoljeni odbor se je konstituiral sledeče: Predsednik A. Ledenic, podpredsednik K. Pollak, tajnik A. Janežič, njegov namestnik F. Sajovic, blagajnik F. Peterca, gospodar

V. Köchler, odborniki: dr. J. Brejc, Andr. Druškovič, dr. A. Karlin, A. Kokalj, I. Leskovic in dr. F. Pavle-tič. — Za pregledovalce računov sta bila izbrana gg. I. Jeglič in I. Pintar. — Za društvo je vedno več zanimanja — do sedaj je že 85 članov. Za zabavo se bode vse potrebno ukrenilo. V zimskem času bode več veselje, vsak četrtek bo v društvenih prostorih „jour fixe“, po leti pridejo izleti na vrsto. Torej le brez skrbi za prihodnost na delo in brez strahu — vsak član naj deluje v svojem krogu in število društvenikov se brez dvoma v kratkem podvoji.

Predavanje. V četrtek ob 8. uri zvečer bode v veliki dvorani „Katol. doma“ predaval č. g. J. Godec o nevarnostih, s katerimi se imajo boriti misijonarji. — K obilni udeležbi vabi odbor „Slov. kršč.-soc. zveze“.

Javno predavanje. V soboto dne 3. novembra, ob sedmih zvečer, predaval bode v veliki dvorani Mestnega doma gospod dr. Ivan Robida o alkoholizmu in njega posledicah. Vstop prost.

Društvo zdravnikov zboruje dne 27. oktobra ob 6. uri zvečer v operacijski sobi kirurškega oddelka. Dnevni red: 1. Naznanila predsedništva. 2. Demonstracija slučajev bolezni. 3. Demonstracija izboljšane Rönthgen-aparata kakor tudi drugih medicinskih električnih aparatov v sanatoriju „Leoninum“. — Člani društva hrvatskih zdravnikov v Zagrebu vdeležje se tudi seje. P. n. gg. društveniki blagovole naj torej z mnogobrojno vdeležbo pozdravijo tovariše iz Zagreba. — Po zborovanju prijateljski sestanek v „Narodnem domu“.

Državna podpora. Poljedelsko ministerstvo je dalo 9000 K prispevka k nakupu in odstranitvi jeza v Krki pri Brodu v svrhu regulacije te reke in odvrnitve povodnji. Skupni stroški so proračunani na 20.000 K, dežela bo prispevala 35 odstotkov.

Josua Penižek-Münzeles v pravi luči. Znani stalni sotrudnik „Narodnih Listov“ in „Slov. Naroda“ ter mnogih nemško-liberalnih listov dela že sedaj mastne „gršfte“, tako da mu ne provzroča prevelikih skrbi boj za vsakdanji kruh. Vendar Münzeles s tem ni zadovoljen. Premeten in prekanjen, kakor je, je kmalu prišel do tega, da bi svoj dosedanji posel opravljal lahko tudi kot državni poslanec. In res se že poteguje za poslaniški mandat v budjeveški trgovinski zbornici. Toda žid Josua tudi s tem še ni zadovoljen. Ustanoviti hoče marveč še novo glasilo na Dunaju pod naslovom „Slavische Correspondenz“. Podpiral bi ga pri tem neki agent „Alliance Israelites“. List hoče dopošiljati pred vsem slovanskim časnikom proti naročnini 100 K. Münzeles je pa s tem posegel še dalje. Podal se je s svojo idejo k posamnemu ministrom, ter jim slikal velike koristi, ki bi jih imeli od njegovega lista proti — mesečni naročnini — 200 kron. Ker imamo brez skupnih deset ministerstev, neslo bi mu to podjetje okroglo 24.000 kron na leto brez ostale naročnine. Pri dveh ministerstvih je Josua Münzeles že prejel honorar za jeden mesec, ostala menda v kratkem slede, vsaj gre iz žepa davkoplačevalcev, akoravno je jasno kot beli dan, da bi vladi, ki ima dovolj svojih glasil, najnovejše podjetje tega žida prav nič ne koristilo. Morda si sedaj tudi volivci budjeveške trgovske zbornice bolj od blizu pogledajo svojo kandidata Josua Penižek-Münzelesa.

Slovensko gledališče v Mariboru. Pišejo nam: V nedeljo dne 21. t. m. so se pričele v našem Narodnem domu zopet gledališčne predstave z Ogrinčevo veseloigro „V Ljubljano jo dajmo!“ Naš slavní magistrat je sicer vse storil, da bi onemogočil za ta dan vsako predstavo, a se mu ni posre-dilo. Okrajno glavarstvo je pravočasno dovolilo predstavo, a magistrat jo je prepovedal v soboto dne 20. oktobra popoldne, torej v zadnjem hipu. Ta prepoved je bila brzojavnim potom naznanjena nemškimi listom v Gradec in „Slov. Narodu“. Toda kdo je brzojavil? Ko smo namreč vprašali čitalnični odbor, zakaj se ni istotako „Slo-vencu“ brzojavilo, se nam je povedalo, da odbor tudi „Narodu“ ni brzojavil in da tudi noben drug Slovenec ni mogel poslati takega brzojava, ker je odbor doznal za prepoved še le okoli 5. ure popoldne, ko je

že vsak brzojav za ljubljanske slovenske dnevnike prepozen. Kdo je torej brzojavil? Splošno mnenje je, da je brzojav odposlal nek uradnik našega magistrata, da bi tako preprečil vsaj dohod zunanjih gostov, kajti to je moral vedeti že naprej, da prepoved ne bo obveljala. Čitalnični odbor se je zoper magistratovo prepoved pritožil pri namestništvu, koje je tudi prepoved razveljavilo. In tako se je vendar le igrala. Da se znanprej zabranijo enake sekature od strani našega magistrata, treba bo odboru vložiti pri namestništvu energičen protest in ne prej mirovati, dokler se magistratu enkrat za vselej ne prepovedo take muhe. Igra se je v obče predstavljala jako dobro. Le uloga dekleta Neže je bila ponekod jako slabo ume-vana in premišljena. Mi mislimo na mesta, kjer je govorila o svetih rečeh. Na teh mestih je dekla Neža pozabila na svojo ulogo ter rabila akcente in geste, da so se njene besede glasile kot lastna persiflaža tega, kar govori. Upamo, da v celi stvari ne tiči noben namen in da se to pri vajah ni opazilo. Gospa profesor Matkova je igrala Srebrinovo ženo Rotijo. Vajeni smo, jo občudovati kot nenadkriljivo predstavljalko enakih ulog, in ta večer ni le našega pričakovanja vzadovoljila, ampak ga prekosila. Da se srečamo le-tos večkrat na odru! Maričina uloga je sila težavna, ker mora več poslušati, kakor pa sama govoriti. Vendar je vedela gospica Marica tudi v poslušajočo ulogo spraviti življenje. Očarajoč pa je bil njen nastop v drugem dejanju, ko je s tankim čuvstvom pripovedovala svoje dušne boje. Dr. Mirko Snoj je prav dobro igral resnega ženina. Najhvalejnejša uloga je bila Pavlova v hlapcu. In Pavle jo je tudi izborno predstavljaj. Vsaka beseda, vsak pogled, vsak obrat, vse je bilo globoko premišljeno in z vervo izvedeno. Gospod Gašpar Srebrin je naš star, dober znanec na odru. Čitalnica je lahko ponosna, da ima tako dobre diletantske moči, posebno pa, da ima tako požrtvovalnega in za ta posel vrlo sposobnega gosp. režiserja. Vkljub slabemu vremenu je bila predstava dobro obiskana. — Prihodnja predstava bo dne 1. novembra in se bo igralo „Mlinar in njegova hči“. Cisti dohodek tega večera je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Že danes opozarjamo širje občinstvo na to predstavo.

Slomšekova slavnost v Mariboru. Slovenska čitalnica v Mariboru se pripravlja na veliko Slomšekovo slavnost, ki se bo vršila dne 25. ali 26. novembra v Nar. domu. Natančneje naznanilo še objavimo.

Dvojni požar v Bohinjski Beli. Velik požar je bil predvčerajšnjim v Boh. Beli. Gorelo je dvakrat, ob 7. uri zvečer in ob 2. uri zjutraj. Pogorela so poslopja posestnika Bovca, dalje dvoje drugih poslopij, osem prašičev in enajst glav druge živine. Zažgala je baje hudobna roka. Obsirneje, po sklepu lista došlo nam poročilo objavimo jutri.

Ljubeznjiv policist je Janez Kunst v Celji. Že lani je bil enkrat kaznovan, ker je neko slovensko damo v službi jako su-rovo osuval. Zato menda je bil potem definitivno nastavljen. Fant je dobil korajžo in 22. t. m. se je zopet pokazal junaka. Neki Franc Jarčin, mož nemškega mišljenja, se je v svoji pijanosti hotel preveč prosto gibati. Kunstu to ni ugajalo, zato ga je vkle-nil in peljal proti mestnemu uradu. Jarčinu ta utesnitev prostega gibanja tudi ni prijala, zato se je kacih 50 korakov od mestnega urada vsedel na prag gospe Lavrič, rekoč, da ga noge ne neso dalje. Ta upornost je Kunsta razkačila, potegnil je sabljo in udaril po Jarčinu. S tem je razbil veliko šipo pri g. Lavričevi in prizadel Jarčinu na roki težko telesno poškodbo, tako da je bila nakrat na cesti velika mlaka krvi. Občinstva se je nabralo na stotine okoli ranjenca in se je zgrazalo nad takim nečuvnim postopanjem policista. Potem so ranjencu na mestnem uradu nevarno rano obvezali. Radovedni smo, kaj poreče k temu celjsko državno pravdnistvo in mestni urad. Celjskim Slovencem pa je s tem prilika dana, da poskrbijo, da se do skrajnosti jim sovražni Kunst iz mestne službe odstrani.

Ljubljanske novice. Parna to-varna sode vode, katero nameravajo ustanoviti nekateri ljubljanski krčmarji, bode po načrtu na dan lahko izdelala 400 steklenic.

Stroški za stroje bodo znašali 8000 kron. Občni zbor zadruge bode v drugi polovici meseca decembra. — Novi Franc Jožefov most namerava je zvršiti do srede decembra. — Deset novih delavskih hišic postavi prihodnje leto „Slovensko delavsko stavbino društvo“. — Meščanska godba bode jutri zvečer ob 8. uri igrala v „Narodni kavarni“.

Stavka železničarjev v Trstu je, kakor smo včeraj poročali mej brzjavami, končana. »Edinost« poroča, da je južna železnica dovolila akordantom dnino 2 K, oziroma 2 K 10 h, katero bodo dobivali ne glede na to, ali je delo ali ni dela. Glede nadaljnjih zahtev se bodo vršila pogajanja in so odšli posebni odposlanci na Dunaj. Včeraj so nekateri listi poročali, da bo zvišanje akordne meze znašalo 100.000 kron. Danes prihajajo poročila, da je ta vest prenačljena. »Edinost« končuje svoje poročilo o končani stavki z besedami: »Mi ponavljamo svojo željo, da bi se ves spor rešil v zadovoljstvo delavcev. Uprava južne železnice naj ne pozabi, kako naporno delo morajo vršiti ti ljudje in kolika nevarnost in odgovornost je spojena s tem delom, tako da so poleg svojega truda vedno z jedno nogo v grobu in z drugo — v zaporu!« — Gospod Kristan, ali so to delavcem sovražne besede?

Ameriški Slovenci in II. slov. katoliški shod. Spretno urejevani »Ameriški Slovenec« se z laskavimi besedami spominja II. slov. katoliškega shoda. Izvrševalnemu odboru sporočamo željo »Ameriškega Slovenca«, naj bi se kaj ukrenilo tudi glede slovenskih izseljencev. Svoje poročilo zaključuje »Ameriški Slovenec«, ki prinaša tudi dobesedno govor knezoškofa dr. A. B. Jegliča na II. slov. katol. shodu, z besedami: »Edino netačnost, da ne rabimo ostrejšega izraza, je napravil ljubljanski župan Hribar, ki je šel v svoji nestrpnosti tako daleč, da se mu še vredno ni zdelo pozdraviti štiri tisoč gostov, ki so prišli zborovat v Ljubljano«.

Drevo ubilo je v gozdu „Podjelovo“ ženo posestnika Pavla Jamška iz Jelovega, občina Rateče. Žena je pomagala možu pri sekanju drevesa.

Sava je narasla pri Litiji za 1 m nad normalom.

Utopil se je pretekli četrtek v Bistrici poleg mlina I Pogačnika na Bregovem 14 letni čevljarji vjenec Alojzij Praprotnik iz Kovorja. Bil je od narave trmast in nekaj slaboumen.

Ponesrečen medicinec. V graški okolici so dobili utopljenega medicince Saggaja iz Maribora. V temi je zašel v vodo.

V Ameriki ponesrečil se je 22letni mladenci Martin Pusič, doma iz metliške okolice. V Denveru je zabredel med dva rudarska vozička, ki sta mu strla hrbtenico in zdrobila drobce. Umrl je v strašnih mukah.

Opozorjamo na današnji oglas orgljarkega mojstra gospoda Iv. Milavca. Mož je domačin in spreten v svojem obrtu.

Čehi v Ameriki. Koncem preteklega meseca vršila se je v Chicagi konvencija „Prve češke katol. osrednje jednote“. Zaključil se je shod s sv. mašo v češki cerkvi sv. Vida. Impozantna je bila parada čeških društev. 4000 oseb je korakalo pri paradi. Društva so se ustavila pri češki dvorani, kjer je chicaški župan Harrison nagovoril zbrane Čeha ter omenil, da je poleg Prage Chicago največje češko mesto na svetu. Dejal je, da so Čehi največ pripomogli, da se je povzpelo Chicago na tako visoko mesto, kakeršno zavzema.

Novo veliko rusko železnico bodo zgradili mej Petrogradom in Odeso. S to progo bode železniška oddajenost mej Petrogradom in Odeso od 49 ur zmanjšana na 27 ur.

Grof Bülow — slovanskega pokoljenja. Obitelj Bülowa spada mej najstarejše meklenburške plemiške obitelji ter je slovanskega izvora. V listini samostana sv. Ivana v Lübecku 2. 1.—1245 je nesumljivo potrjeno Bülowo slovansko pokoljenje. V listini stoji: Testes sunt etc. Milites Slavie, Godofridus de Bulowe.

Najnovejši ameriški način vojne razglasa Amerikanec Tantrove. Pravi,

da je iznašel neko kombinacijo velikih žgodič stekel (Brennglas), s katerimi bi se operiralo v vojni ter bi se lahko na ta način uničile vse sedanje moderne vojske.

60 000 kron je glavni dobiček loterije za invalide. Izplača se v gotovini po odbitku 20 %. Opozorjamo, da je žrebanje 10. novembra 1900.

Društva.

(Društvo sv. Jeronima.) Začetkom meseca decembra razpošlje društvo sv. Jeronima — slično naši družbi sv. Mohorja udom svoje letošnje knjige, med njimi poleg izvrstnega ilustriranega koledarja „Danice“ obširen životopis zlatokofa Josipa Jurija Strossmayerja izpod peresa našega rojaka g. Barleta. Ljubitelje hrvatske knjige opozarjamo, da znaša letnina svetojeronimskemu društvu samo 1 K. Dostojni udje plačajo enkrat za vselej 10 K. Udnino sprejema do konca t. m. ljubljanski društveni poverjenik trnovski župnik Ivan Vrhovnik.

(Odbor slovenskega katol. akademičnega društva »Danica«) se je sestavil 18. t. m. pri prvi redni občni zboru seji za zimski tečaj leta 1900/1901 sledeče: Predsednik phil. Josip Srebrnič, podpredsednik med. Ivan Hubad, tajnik jur. Lovro Pogačnik, blagajnik phil. Rudolf Pregelj, knjižničar phil. Janko Grafenauer, gospodar jur. Ant. Kralj.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj, 23. okt. „Reichspost“ poroča, da je bila na zaupnem shodu v Brunecku kandidatura barona Dipaulija v peti skupini soglasno odklonjena.

Ptuj, 23. oktobra. Župana Jožefa Orniga je nemški obč. odbor včeraj zvečer izvolil častnim meščanom.

Mitrovica, 23. okt. Delavci Jak. Brucknerja so razstrelili z dinamitom ladijo z žitom, ker jim Bruckner ni hotel takoj plačati za nakladanje žita.

Praga, 23. okt. Tukajšnji listi so poročali, da je umrl vsehiliški profesor dr. Albert zapustil oporoko, v kateri je volil svoje premoženje raznim češkim narodnim podjetjem. Oporoke niso nikjer dobili. Premoženje podeduje sedaj sin Albertov dr. Jurij Albert, ki je somišljenik Schönererjev.

Praga, 23. okt. Dr. Engel name-rava izdati svoje politične spomine.

Vratislava, 23. okt. Vsi delavci v spodnje-šlezjskih premogokopih zahtevajo zvišanje plače in osemurni delavnik.

Belgrad, 23. okt. Urednika „Mali Novin“, ki sta bila obsojena na sedem oziroma pet let ter se proti razsodbi nista pritožila, je kralj Aleksander pomilostil.

Monastir, 23. oktobra. Turki so pričeli zopet iskati člane macedonsko-bolgarskega komiteja. Nad 100 bolgarskih učiteljev in popov je aretovanih in že obsojenih izdaje. Razburjenost mej Bolgari narašča, ker ni noben varen pred turškimi vohuni.

Madrid, 23. oktobra. Novo ministertvo je sestavljeno. General Azcaraga prevzame predsedstvo, Campos zunanje zadeve, Linares vojno ministertvo. Mesto ministra za mornarico ostane začasno nepopolnjeno.

Madrid, 23. oktobra. Državni podtajnik v notranjem ministertvu, prefekt ter župan madridski in prefekti mnogih drugih okrajev so podali ostavko. Vlada bo prisiljena konsignirati vojaštvo. Dosedaj se mir še ni kalil.

Rim, 23. okt. Razpor v ministertvu se je podel. Noben minister ne odstopi.

Bruselj, 23. okt. Krügerjev obisk evropskih dvorov ne bo imel namena pridobiti intervencije vlasti za neodvisnost Transvaala, pač pa avtonomijo burskih dežela pod angleško vrhovno vlado.

London, 23. okt. Iz Kapstadta poročajo 21. t. m.: Bure so pri napadu na Jagersfontein podpirali mestni prebivalci (?). vkljub temu so se morali umakniti z velikimi izgubami. Na potu v Zeerust je Methuen iznenadil poveljnika Lemmerja, zajel 225 voz in ujel 12 Burov. Infanterija na konjih je pre-

gnala Bure z njih postojank ob železnici pri Kronstadtu. Tudi pri Fauresmithu in Frederikstadu so bili Buri poraženi.

Petrograd, 23. oktobra. „Novoje Vremja“ poroča iz Wladivostoka 19. t. m., da se rapidno širi kolera na Japonskem.

Novi-York, 23. okt. „New-York Herald“ piše na podlagi informacij, da bode Mac Kinley izvoljen predsednikom z veliko večino.

Vojska na Kitajskem.

Dunaj, 23. okt. „Pol. Corr.“ javlja iz Pariza, da so sedaj vse velesile pritrdile drugi noti francoske vlade v zadevi kitajskega vprašanja. Minister Delcasse bo sedaj povabil velevlasti, naj kitajskim poslanikom čimprej naznaniro mirovne pogoje.

Berolin, 23. okt. Uradno se poroča iz Pekina: Od dne 17. t. m. dalje vihra raz cesarske palače zastava feldmaršala Waldersee.

Pariz, 23. okt. „Agence Havas“ poroča: Tukajšnji kitajski poslanik je izročil zunanjemu ministru pismo kitajskega cesarja na Loubeta, v katerem ga prosi pomoči v pospešitev mirovni pogajanj.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prev. I. B.—č.

(Dalje.)

Pročelje cerkve je bilo prevlečeno, z oken so visele preproge, blazina in otročji povoji. Storilo se je vse, da bi bilo vsaj na videz vse okrašeno.

Ob štirih popoldne, ko je imel kardinal priti, odpravijo se z doma celo oni, ki so bili do tedaj doma, namreč starci, žene in otroci v vrstah in gruclah. Pred njimi gre don Abbondio, ki je bil jedini nemiren v ti radostni množici; razburil ga je velik vrišč in hrup gnječe pred in za njim, ki mu je zmešal glavo. Mučila ga je tudi skrivna misel, da ste morda ženski preveč klepetali in da se bode moral zagovarjati radi poroke.

Tedaj se prikaže kardinal, ali prav za prav krčelo, sredi katerega je sedel v svoji nosilnici z mnogobrojnimi spremstvom kardinal. Od vsega tega se je videl visoko nad glavami v zraku samó konec križa, katerega je nesel kapelan, jezdeč na muli.

Ljudstvo, ki je šlo za donom Abbondio, se požuri, da doseže ono krčelo. Don Abbondio parkrat opominja: „Počas! V vrstah! Kaj je to?“ Potem pa se nejevoljen obrne in mrmra neprenehoma: „To je babilonska zmešnjava!“ in stopi v cerkev, ki je bila še prazna. Tam pričakuje kardinala.

Kardinal mej potjo blagoslavlja ljudstvo in se dá blagoslavljaliti od ljudstva, katero je spremstvo s težavo zadržavalo. Ker so bili ljudje sovaščani Lucie, hoteli so kardinalu izkazati posebne časti. A to ni bilo lahko, ker je bila povsod gnječa, kamor je prišel kardinal.

Že v začetku njegovega škofovanja, ko je prvič v slavnostnem sprevodu šel v stolnico, bil je tak pritisk gnječe, da je bilo njegovo življenje v nevarnosti. Nekateri blizu stoječi plemenitniki so potegnili meče, da bi ljudi prestrašili in nazaj potisnili. Takov nered in taka nasilnost je vladala v onih časih, da je bilo treba kri prelivati, če je ljudstvo hotelo v cerkvi svojemu vladiki izkazati časti. Mogoče bi to sredstvo še ne zadoščalo, če bi ga dva obrednika, mlada in čvrsta moža, Clerici in Picozzi, ne vzdignila na ramena in nesla od vrat do glavnega oltarja.

Pozneje je bil pri njegovih obiskih prvi sprevod v cerkev vselej jedna največjih težav in časi celo nevarnosti njegovega pastirstva.

Tudi v to cerkev gre, kakor more, stopa pred oltar, pomoli nekoliko, kot navadno nagovori ljudstvo, želi mu srečo in zdravje in potem pove, kako se bodo vršile službe božje prihodnji dan. Nato gre v župnišče in mej drugimi stvarmi tudi povpraša po Renuzu.

Don Abbondio mu pové, da je živahen, svojeglaven, vročerkven mladenič. Na bolj

natančna vprašanja mu odgovori, da je poštenjak, da pa ne ve, kako je v Milanu do-prinesel znane hudobije.

„Ali mislite“, vpraša kardinal, „da deklica sedaj že lahko pride domov.“

„Sedaj lahko pride, če hoče. Sedaj, pravim; a“, dostavi don Abbondio vzdihujé: „a vaša prevzvišenost bi morala vedno tu ali vsaj blizu biti.“

„Bog je vedno povsod“, pravi kardinal. „Jaz jo spravim v varnost.“

Takoj zapove, da naj gredo drugi dan za rana z nosilnico po obe ženski.

Don Abbondio je zelo zadovoljen, da je kardinal govoril o zaročencih, da pa ni vprašal, zakaj ju ni hotel poročiti. — Torevender tega ne vé, — misli si, — Agnese je molčala. Čudo! Le počakajmo še; a jaz imam nekaj družega na jeziku!

Ubogi mož ni vedel, da Federigo radi tega ni o tem ž njim govoril, ker bi se rad delj časa in bolj natanko ž njim pomenil. Predno mu pove svoje mnenje, hoče še iz njega izvleči njegove vzroke.

Nepotrebno je bilo, da je kardinal hotel Lucijo spraviti v varnost. Ko jo je ostavil, zgodile so se reči, katere moramo povedati.

Ženski ste se v par dneh, katere ste preživeli pod krojačevo gostoljubno streho, zopet po močeh poprijeli svojih navadnih del. Lucia je precej zahtevala dela; kakor v samostanu je šivala v svoji sobici, da bi je nihče ne videl. Agnese pa je bila zvonaj ali pa je delala s hčerko. Otožni, a prijazni so bili njiju pogovori. Obe ste bili pripravljene na ločitev. Ona se namreč ni smela vrniti k volčjemu brlogu. Kedaj se bode treba ločiti? Bodočnost je bila zavita v temo, posebno za jedno. Agnese je tako-le ugibala: Renzo kmalu dá glas od sebe, če se mu ni nič hudega primerilo, če je dobil stalno delo. Kdo bi o tem dvojil? Če je ostal pri svoji obljudi, zakaj ne bi šli k njemu?

Te nade je gojila, če je govorila z Lucijo, o kateri bi ne mogli reči, ali je težje poslušala ali težje odgovarjala. Svoje velike tajnosti še ni razodela. Nemirna je bila, ker je skrivala svoje skrivnosti svoji dobri materi, a zadržuje jo nepremagljiva sramežljivost in strah; za to odlaga od danes na jutri in molči.

Imela je povsem druge namene nego mati, ali prav za prav jih ni imela. Udala se je v božjo voljo. Rada bi pretrgala ali drugam napeljala take pogovore, ali pa splošno reče, da je ne veseli nobena reč več na svetu kakor to, da bi se le brzo mogla združiti s svojo materjo. Navadno ji solze zaduše besede v grlu.

„Ali veš, zakaj si taka?“ rekla je vselej Agnese. „Ker si toliko trpela in misliš, da se več na bolje ne obrne. Le vse prepusti Bogu! In če . . . Da se le prikaže žarek upanja, tedaj ne bodeš mislila na nič več.“ Lucia poljubila mater in ihti.

Mej njima in hišnima gospodarjema se kmalu vname veliko prijateljstvo. Saj so bili vender vsi dobri in pošteni ljudje! Posebno Agnese vedno klepeta z gospodinjo. Krojač pa jima pripoveduje za zabavo zgodbe in pobožne pravljice. Po obedu je vselej kaj lepega povedal o „Bovo d' Antona“, o Očetih iz puščave.

Ne daleč od vasice je živel imeniten zakonski par: Don Ferrante in donna Prassede. Priimek je kot navadno ostal piscu v peresu. Donna Prassede je bila stara, zelo dobrotljiva ženica. To je sicer zelo lepa lastnost, a časi tudi škodljiva kot druge. Da izkazujemo dobrote, moramo jih poznati. Kakor druge stvari moremo jih spoznati samo s svojim razumom in svojimi mislimi, ki pa niso vedno najboljše. Z mislimi je donna Prassede ravnala kot s prijateljicami: Imela jih je malo, a tem bolj je bila tem udana. Mej njimi je bilo tudi nekaj čudaških, katere je gospa posebno ljubila. Vtepla si je navadno v glavo, kar ni bilo dobro, posluževala se je sredstev, ki so imela navadno baš nasprotni učinek; mislila je, da je dovoljeno, kar ni pravo. Dala se je voditi od napačne misli, da oni lahko stori kaj nepravdega, kdor izpolnjuje vedno svoje dolžnosti. Časi ni videla, kar je bilo resnično, časi je videla, kar se ji je samó zdelo. Pripetilo se je marsikaj, kar se pripeti tudi najboljim ljudem, donni Prassede zelo pogosto in ne redko vse namah.

Ko čuje o osodi Lucije in drugih stvarih, ki so se o nji govorile, videla bi rada deklico in pošlje z vozom starega služabnika po mater in hčer. Lucia se brani in prosi krojača, ki ji to sporoči, naj jo opraviči. Dokler so le preprosti ljudje hodili gledat čudovito deklico, vstregel ji je krojač zelo rad. A v tem slučaju se mu ne zdi obotavljanje upravičeno; on se čudi in dolgo, dolgo prepričuje Lucijo, da to ne gre, da je to imenitna rodovina, da se gospodi ne more meni nič tebi nič odreči, da radi tega lahko postane srečna, da je vrhu tega donna Prasjede tudi svetnica. Lucia se mu mora udati, saj je tudi Agnese silila v njo in pritrjevala krojaču.

(Dalje sledi.)

Umrli so:

21. oktobra. Marija Ljubič, delavca hči, 7 mesecev. Ulice na Grad 2, akutni želodčni in črevesni katar. — Ivana Bončar, posestnica, 61 let, Poljanska cesta 19, kap, razmehenje možgan.

V hiralnici:

22. oktobra. Marija Božič, delavca žena, 49 let, metrocarcinoma.

V bolnišnici:

18. oktobra. Helena Roglič, dnarica, 48 let, kap. 20. oktobra. Marija Stern, kovača žena, 44 let, spridenje srca in naduha.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 22. oktobra 1900.

Za 50 kilogramov

Pšenica za jesen	K 7.66 do K 7.68
» » pomlad	» 8.12 » » 8.13
Rž za jesen	» 7.53 » » 7.54
» » pomlad	» 7.74 » » 7.75
Turšica za jesen	» 6.65 » » 6.70
» » pomlad	» 5.36 » » 5.37
Oves za jesen	» 5.70 » » 5.71
» » pomlad	» 5.91 » » 5.92

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Veterevi	Nebo	Padačina v 24 urah
22	9. več	742.8	8.8	sl. svzn.	oblačno	
23	7. zjut.	743.2	6.2	sl. jug	oblačno	2.5
	2. popol.	741.8	8.4			

Srednja večerajšnja temperatura 9.4°, normale: 9.3°.

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrazy in stvarnim kazalom. — Sestavil Martin Poč. — Drugi, popravljeni natis.

Broširan izvod knjige stane v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v polsagrinu ali celoplatnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Poslano.

Podpisana obžalujeva, da sva zoper gosp. Josipa Arharja, posestnika v Vižmarjih, naperjeno, njegovo čast zadevajočo govorico verjela in jo naprej povedala, ter preklicujeva vse, kar sva zoper njega govorila, kot čisto neutemeljeno neresnico.

957 1-1

V Vižmarjih, 22. okt. 1900.

Jožef in Mana Magister,

posestnika v Vižmarjih.

Národna kavarna.

V sredo dné 24. okt. 1900

koncert

meščanske godbe.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstop prost.

K obilni udeležbi vabi z velespoštovanjem

961 1-1 Fran Krapež.

V nedeljo dné 28. oktobra:

Koncert meščanske godbe.

140 hl. dobrega, pristnega

istrijskega vina

in

500 litrov pravega

drobtinovca

se dobi pri podpisnem. — Vino hektoliter 14—16 gld ali 28—32 kron, postavljeno na železniško postajo Roč (Rozzo) v Istri (blizu Buzeta).

Naslov: Ivan Gržinič, posestnik v Humu, pošta Roč. 958 2-1

IVAN MILAVEC

izdelovatelj orgelj

v Ljubljani, Cerkvene ulice št. 19

se najljubneje priporoča prečistiti duhovščini za izdelovanje

novih cerkvenih orgelj

po najnovejših in preskušanih sestavih, z večletnim poročtvom.

Nadalje se priporoča tudi za vsa v to stroko spadajoča popravila (predelavanje, vglasevanje itd.), katera se izvršujejo točno in po najnižjih cenah. 956 1

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 984 128 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.

Reservni zaklad nad 7,500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dné 23. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	96.60
Skupni državni dolg v srebru	96.35
Avstrijska zlata renta 4%	114.10
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	97.40
Ogerska zlata renta 4%	113.85
Ogerska kronska renta 4%, 200	90.—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1700.—
Kreditne delnice, 160 gld.	647.—
London vista	240.75
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. valj.	117.72

20 mark	23.54
20 frankov (napoleonov)	19.21
Italijanski bankovci	90.30
C. kr. cekini	11.36

Dné 22. oktobra.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	170.—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160.—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197.—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	93.15
Tisne srečke 4%, 100 gld.	—
Dunavske vravnjavne srečke 5%	251.25

Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	106.—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	93.75
Priporitne obveznice državne železnice	—
» južne železnice 3%	322.50
» južne železnice 5%	119.—
» dolenskih železnice 4%	99.50
Kreditne srečke, 100 gld.	389.50
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	350.—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42.25
Ogerskega	5
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12.30
Rudolfove srečke, 10 gld.	60.—

Salmove srečke, 40 gld.	170.—
St. Genois srečke, 40 gld.	198.—
Waldsteinske srečke, 20 gld.	—
Ljubljanske srečke	50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	268.—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6060.—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	778
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	107.50
Splošna avstrijska stavbinska družba	151.—
Montanska družba avstr. pian.	416.—
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	452.—
Papirnih rubljev 100	254.50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, demarjev itd. Zavarovanje za zube pri troyanjskih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantov izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wallzeile 10 in 12, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocaga obrestovanja pri popolni varnosti založenih glavnice.

Nikaka skrivnost ni več

napraviti si vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem zistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za napravo po 5 litrov likerjev: tropinovec, absiac, vermut, ruski pelinovec, češki liker kimmel po 80 kr.; slivovec, rum, češnjec, alaf, alpski liker po 85 kr. in konjak, benediktinec, chartreuse, plznski liker po 95 kr. Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali poštini nakaznici, po poštne povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljati pridenem navodilo, kako se napravi liker. Preprodajalcem, če naročijo več blaga, mnogo ceneje.

Anton Rukavina,

Prst,

612 20-45 Via Belvedere št. 23.

Učenca

za pozlatarski in podobarski obrt vsprejme

Franc Toman v Ljubljani,

Valvazorjev trg št. 1. 931 12-4

C. kr. rudniški zdravnik

v Idriji

med. univ. DR. FR. KARFIK

začne od 23. oktobra t. l. dalje zopet redno ordinovati.

Ob enem naznanja, da bode izvrševal tudi

zobozdravniško prakso

(plombe in umetne zobe).

959 1-1

Naznanilo.

Vsled sklepa upniškega odbora razprodajalo se bode od danes naprej vse v konkurzno maso

Josipa Višnar-ja

v Ljubljani, Stari trg števil. 4.

spadajoče manufakturno blago

pod tovarniško ceno.

Na izbiri po najnižji ceni so: angleški in brnski ševijoti, kamgarni, Jägerndorfsko blago, razno blago za ženska oblačila, kretoni, barhent, razno platno, blago za pohišno in posteljno opravo, srajce za gospode, ovratniki in kravate, kakor tudi cela zaloga vsakovrstnih ženskih modrecev (Stefanijski facon).

Posebno pa se opozarja čast. odjemalce na lepo in tekočo zalogo sukna.

Oskrbništvo konkurzne mase.

935 2-2